

Milešov v hledáčku historiků, restaurování sochy sv. Prokopa a opětovné umístění restaurovaného podstavce sochy sv. Josefa

Obyvatelé Milešova si v poslední době mohli všimnout zvýšeného zájmu o celou řadu památek, které se v okolí obce nalézají. Milešov se totiž stal cílem jednoho z projektů Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní identity (NAKI) ministerstva kultury. Řešitelem projektu s názvem „Digitalizace, dokumentace a prezentace ohroženého kulturního dědictví v příhraniční oblasti severozápadních Čech“ je Národní památkový ústav (dále jen NPÚ) a Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Jedním z výstupů projektu je i monografie věnovaná obci Milešov a plánovaná výstava zaměřená na totéž téma. Jednotlivé památky jsou tak nyní mnohem častěji v hledáčku fotoaparátů a celé řady dalších přístrojů sloužících k dokumentaci, než tomu bylo dříve. Tato zvýšená aktivita by ovšem neměla vyvolávat nervozitu občanů, ba právě naopak. Překrásné barokní krajiny pod královnou českého středohoří je konečně věnována zasloužená pozornost!

Tímto příspěvkem bychom rádi poděkovali občanům obce Milešova, majitelům památek, zaměstnancům zámku a mnohým dalším, kteří nám pomáhají v průzkumu milešovských půvabných zákoutí, ať již zprostředkováním fotografií nebo i přístupem do objektů, které jsou důležité pro historii obce a našeho regionu.

Jednotlivé památky jsou dokumentovány pomocí moderních technologií, vytvářeny jsou například digitální modely pomocí různých typů 3D skenerů. Používány jsou ale i běžné metody, jako je fotografická dokumentace nebo stavební zaměření.

Kromě aktivit týkajících se větších staveb se práce zaměřují i na drobné památky Milešova a okolí pod vedením ředitele NPÚ, ú. o. p. v Ústí nad Labem, Petra Hrubého již může poukázat na první praktické výsledky své práce. Milešovští si jistě mohli všimnout opětovného vztýčení podstavce ve svahu na odbočce do Čemčic nebo proměně sochy sv. Prokopa stojící po pravé straně silnice ve směru na Pálec.

Socha sv. Prokopa

Tato socha, podobně jako další drobné památky pochází z ruky neznámého umělce, který pracoval na objednávku Zikmunda Gustava Hrzána-Kapliře z Harasu, jenž zveleboval krajinu v okolí Milešova kolem poloviny 18. století.

Jak bylo prezentováno na přednáš-

kách během Noci kostelů v kapli milešovského zámku dne 24. 5. 2013, většina drobných sochařských památek Milešova vznikala ve dvou od sebe jen krátce vzdálených časových horizontech. Stejně tak různé sochy a jejich podstavce vykazují odlišný způsob zpracování, právě tam je rozdíl pro laika nejvíce patrný. Kupříkladu právě podstavec sv. Prokopa je podobný podstavci zmizelé sochy sv. Zikmunda při silnici na Velemín nedaleko starého hřiště nebo sv. Jana Křtitele v části obce zvané Mlýnce. Tento typ podstavce má přibližně čtvercový půdorys a výraznou římsu. Čelní část podstavce zdobí erb rodu Hrzánů z Harasova. Další dvě strany pískovcového bloku nesou nápisové pole a poslední z nich je zdobena prázdnou kartuší. Chronogram na jednom z nápisových polí sice udává letopočet 1755, avšak samotná socha sv. Prokopa měla být podle famí pamětní knihy vysvěcena až 24. května 1756. To ovšem není nic podivného, datum vzniku a svěcení sochy od sebe zpravidla bývá vzdáleno a lze předpokládat, že tomu tak je i v tomto případě.

Sochu zaznamenává Soupis církevních památek z roku 1835, kde je popisována, jako: „socha provedená umělecky a pěkně v životní velikosti ze žlutého pískovce, stojí rovněž na kameném podstavci. Na soše je několik drobných poškození, jinak je v dobrém stavu.“ Její umístění můžeme poprvé spatřit na mapě 1. vojenského mapování a na tomtéž místě ji vlastně můžeme nalézt i dnes.

Rozsah zmíněného poškození se ovšem od 1. poloviny 19. století značně

rozšířil, od závěru 90. let 20. století sv. Prokop zcela postrádal hlavu a byl i na dalších svých částech výrazně poškozen, světecké atributy byly téměř nečitelné. Díky fotografickému materiálu z databáze NPÚ však bylo možné značnou část chybějících součástí věmě doplnit. Díky restaurátorskému zásahu dnes opět soše světce můžeme pohlednout do tváře.

Socha sv. Josefa

Kromě dokumentačních aktivit se pracovníci ústeckého památkového ústavu a univerzity věnují i důkladné rešerši archivních pramenů a sběru starších fotografií, které zachycují například již dávno zmizelé památky. Tyto záznamy pak slouží jako stopy, díky kterým je možné osudy některých památek lépe poznat. Jedna z památek se tak stala ústřední postavou až detektivního příběhu, který skončil její částečnou obnovou.

Ve zmíněném Soupisu církevních památek se kromě celé řady dalších objektů objevuje i socha sv. Josefa popisovaná obdobně, jako socha sv. Prokopa: „socha provedená umělecky a pěkně v životní velikosti ze žlutého pískovce, stojí rovněž na takovém podstavci. Na soše není nic odporného, jen že se trochu naklání.“ U podobných záznamů jsou k dispozici rovněž stručné informace o umístění památky, tedy v tomto případě poznámka: „Na vrchnostenském pozemku na cestě k ovčínu u Milešova.“ Žádná památka, která by tomuto popisu odpovídala, však nikde v prostoru mezi obcí a ovčínem v době zahájení projektu nestála. NPÚ (Pokračování na následující straně)

měl ovšem sokl fotograficky doložen. Ležel na rozcestí směrem na Čemčice zhroucený v příkopě. I ze starých map bylo zřejmé, že na zmíněné křižovatce přeci jen jakýsi objekt stával a tyto informace potvrzuje stará pohlednice, která zachycuje podstavec ještě v době, kdy na něm stála socha (viz úvodní fotografie). Relikty památky samotné ovšem zmizely.

Náhoda tomu chtěla, že krátce po zahájení intenzivních prací na projektu a právě v době, kdy jsme se začali smiřovat se ztrátou památky se ozval pan Bouše z Milešova s informací, že ve fragmentech zachovalý podstavec leží v depozitu ředitelství silnic a dálnic. Všechny informace do sebe pasovaly a identifikace podstavce proběhla bez problémů. Jen díky telefonátu pana Boušeho a jeho osobní aktivitě byl podstavec nalezen. Díky němu a díky panu Pitkovi, který restaurátorský zásah zafinancoval, je pískovcový podstavec opět usazen přibližně na své původní místo.

Podstavec pod zmizelou sochou sv. Josefa je svou formou podobný například svému protějšku pod sochou sv. Antonína Paduánského, která je umístěna na návrší po pravé straně silnice

vedoucí ke Kocourovu nebo podstavci sochy sv. Anny, která stojí dále po cestě k obci Čemčice. Jedná se o vysoké, polygonální podstavce s méně výraznou římsou a volutou v spodní polovině pískovcového masivu.

Údaj o svěcení památky jako v případě sochy sv. Prokopa se ovšem dle archívni rešerše Jana Leibla nedochoval. Socha sv. Anny, pocházející dle podoby podstavce zřejmě ze stejné umělecké ruky a časového horizontu, však měla být vysvěcena již 26. června 1747, tedy téměř o desetiletí dříve, než socha sv. Prokopa. Na jejím podstavci sice rovněž můžeme nalézt datum 1755, nicméně je zřejmé, že nápisové pole vzniklo později, dodatečně. Díky celé řadě získaných informací se nám tak celkem přesvědčivě podařilo rekonstruovat jednu ze ztracených částí milešovské historie.

Přesto znovuobjevit dílo zakladatelů většiny místních drobných památek, tedy Zikmunda Gustava Hrzána-Kaplíře z Harrasu a Anny Zikmundy hraběnky Hrzánové z Harrasu, rozené Colónové z Felsu, není snadné už jen kvůli tomu, že část z nich se nám nedochovala vůbec. Mám na mysli například

sochu sv. archanděla Michaela, která měla být situována u paty milešovského Kloce, na cestě k ovčínu, nebo ztracenou sochu sv. Jana Nepomuckého z návsi.

K dalším, často jen částečně dochovaným památkám zas není k dispozici dostatečné množství fotografické dokumentace. Kromě soch z prázdných podstavců sv. Zikmunda a Josefa chybí i lepší dokumentace Jezulátka z menšího piedestalu u bývalé školy, dokumentace poškozených maleb zahradního Cassina v zámecké zahradě, zámku samotného, hospodářského dvora, dvou mlýnů, pivovaru a celé řady dalších objektů.

Pracovníci projektu se tak obrazejí s prosbou na obyvatele z Milešova a blízkého okolí: Chcete-li alespoň trochu přispět k poznání a obnově této překrásné kulturní krajiny, zkuste zapátrat po starších fotografiích, podobně jako to již udělali mnozí jiní obyvatelé obce.

V případě zájmu uvítáme Vaší pomoc či dotazy na mailové adrese kadlec.antonin@npu.cz.

Webové stránky projektu:
<http://ff.ujep.cz/naki009>

Antonín Kadlec

Přítomni: Doc. Ing. Čechura Lukáš Ph.D., Ing. Duda Miroslav, Hladík Oldřich, Chmelařová Ivana, Janda Petr, Karfík Vladislav, Kotová Jitka, Křivánek Petr, Mgr. Malíková Ladislava, Pakan Josef, Podhorský Vítězslav, Ing. Rainer Evžen, Rajniš Vlastimil, Seidlová Dagmar, Ing. Skalický Jiří

Omluveni: -

BOD č. 1 Úvod

Předsedající schůze - p.Pakan Josef - přivítal členy zastupitelstva a přítomné občany.

Předsedající schůze konstatoval, že zasedání bylo řádně svoláno v souladu s § 91 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění. Informace podle § 93 odst. 1 zákona o obcích byla na úřední desce Obecního úřadu Velemín zveřejněna v souladu se zákonem po dobu nejméně 7 dní a současně byla zveřejněna na „elektronické úřední desce“.

Následně předsedající určil zapisovatelkou paní E. Licinberkovou a ověřovatele zápisu - O.Hladík a V.Rajniš

Dále předsedající seznámil přítomné s návrhem programu, v souladu s pozvánkou členům zastupitelstva obce a v souladu s informací, která byla zveřejněna na úřední desce. K návrhu nebyly vzneseny připomínky a návrhy na doplnění. Před hlasováním dal předsedající možnost vyjádřit se přítomným občanům:

Návrh na usnesení:

Zastupitelstvo obce schvaluje následující program dnešního zasedání:

1. Úvod (určení ověřovatelů zápisu a zapisovatele)
2. Volba mandátové komise
3. Složení slibu členů zastupitelstva
4. Volba volební komise
5. Volba návrhové komise
6. Volba starosty a místostarosty
 - a) určení, které funkce budou členové zastupitelstva vykonávat jako dlouhodobě uvolnění
 - b) určení způsobu volby starosty a místostarosty
 - c) volba starosty
 - d) volba místostarosty
7. Volba členů rady obce
8. Zřízení finančního a kontrolního výboru
 - a) určení počtu členů finančního a kontrolního výboru
 - b) volba předsedy finančního výboru
 - c) volba předsedy kontrolního výboru
9. Odměňování členů zastupitelstva
10. Diskuse

Výsledek hlasování: pro: 15, proti: 0, zdržel se: 0

Usnesení č. 4/1 bylo schváleno

BOD č. 2 Volba mandátové komise

Dále předsedající přednesl návrh na složení

mandátové komise: I. Chmelařová, V. Karfík, D. Seidlová

Hlasování: pro: 12, proti: 0, zdržel se: 3
Usnesení č. 4/2: Zastupitelstvo schvaluje mandátovou komisi ve složení: I.Chmelařová, V. Karfík, D. Seidlová

Mandátová komise přezkoumala totožnost přítomných zastupitelů a konstatovala, že jsou přítomni zastupitelé, kteří byli zvoleni v řádných volbách do zastupitelstva obce Velemín konaných ve dnech 10. - 11.10.2014. Přítomno je všech 15 zastupitelů.

BOD č. 3 Složení slibu členů zastupitelstva

Předsedající v souladu s § 69 odst. 2 zákona o obcích vyzval přítomné členy zastupitelstva ke složení slibu. Před složením slibu předsedající upozornil přítomné členy zastupitelstva, že odmítnutí složit slib nebo složení slibu s výhradou má za následek zánik mandátu (§ 55 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, v platném znění).

Složení slibu proběhlo tak, že předsedající přečetl slib stanovený v § 69 odst. 2 zákona o obcích Slíbují věrnost České republice. Slíbují na svou čest a svědomí, že svoji funkci budou vykonávat svědomitě, v zájmu obce Velemín, jejich občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky.“ a jmenovitě vyzval přítomné členy zastupitelstva ke složení slibu pronesením slova „slíbují“ a podpisem na připraveném